

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Гимназия №184 им.М.И.Махмутова»
Советского района г.Казань

Принято на заседании методического
(педагогического) совета
Протокол №1
от 28 августа 2023 года

Утверждено
Директор МБОУ «Гимназия
№ 184 им.М.И.Махмутова»
Приказ № 185 от 28.08.2023

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
«Мой увлекательный татарский язык»

Направленность: художественное

Возраст учащихся: 7-8

Срок реализации: 1 год

Автор составитель: Зиганшина Л.Н.

Педагог дополнительного образования

Программа по курсу «Мой увлекательный татарский язык» для 1 класса разработана:

1. Федерального закона от 29.12.2012 № 273 «Об образовании в Российской Федерации»; приказа Минобрнауки от 17.05.2012 № 413 «Об утверждении федерального государственного образовательного стандарта среднего общего образования»;
2. Методических рекомендаций по использованию и включению в содержание процесса обучения и воспитания государственных символов Российской Федерации, направленных письмом Минпросвещения от 15.04.2022 № СК-295/06;
3. Методических рекомендаций по уточнению понятия и содержания внеурочной деятельности в рамках реализации основных общеобразовательных программ, в том числе в части проектной деятельности, направленных письмом Минобрнауки от 18.08.2017 № 09-1672;
4. Стратегии развития воспитания в Российской Федерации на период до 2025 года, утвержденной распоряжением Правительства от 29.05.2015 № 996-р;
5. Рабочей программы воспитания с учётом требований к результатам освоения основной образовательной программы основного общего образования, представленных в Федеральном государственном образовательном стандарте основного общего образования (Приказ Минпросвещения России от 31.05.2021 г. № 287, зарегистрирован Министерством юстиции Российской Федерации 05.07.2021 г., рег. номер — 64101) (далее — ФГОС ООО)
6. Учебного плана **МБОУ** «Гимназия №184 им.М.И.Махмутова» Советского района города Казани.

Данная программа составлена:

1. Для знакомства с основами изучения татарского языка учащимися 1 класса.
2. Для изучения татарских обычаев и традиций, национальных игр, костюмов и блюд. Обучение с детьми планируется таким образом:

1 классы знакомятся с культурой татар; изучают татарский алфавит и счет; учатся составлять слова и предложения, пробуют писать, читать, переводить пословицы, поговорки, сказки с русского языка на татарский и наоборот.

Не секрет, что в большинстве семей родители дома разговаривают с детьми только на русском языке. Возможно, что они пытаются помочь детям говорить хорошо на русском языке. При этом родители забывают о том, что каждый человек, в первую очередь, обязан знать свои корни и свой родной язык. В конечном счете, дети вырастают людьми без роду, без племени и без языка.

Я считаю, что каждый человек любой национальности должен и обязан знать свой язык, свою историю, материальную и духовную культуру, обычаи и праздники, национальные блюда и костюмы, фольклор и быт, выдающихся писателей и поэтов своего народа, уметь писать и читать на родном языке.

Дети стремятся, а родители им нередко помогают изучать иностранные языки, но при этом забывая свой родной язык.

Поэтому цель кружка:

- пробудить интерес и любовь к родному языку, вызвать желание родителей помочь детям при изучении отдельных тем и самим участвовать в школьных мероприятиях;
- помочь в становлении духовного мира учащихся;

- активизировать чувство гордости национального самосознания;
- воспитывать уважительное отношение к другой культуре.

Задачи кружка:

- познакомить детей с татарским счетом и алфавитом;
- научить детей читать и писать на родном языке, понимать и уметь переводить прочитанное;
- обучить правильному составлению предложений, мини-рассказов на родном языке;
- переводить татарские пословицы и поговорки на русский язык и наоборот;
- знакомить с творчеством Г. Тукая, М. Джалиля, А.Алиша и других татарских писателей и поэтов;
- участвовать в мероприятиях по татарскому языку

Ожидаемый результат:

1. Участвовать в мероприятиях по татарскому языку.
2. Участвовать в конкурсах по татарскому языку.

РЕЖИМ ОРГАНИЗАЦИИ ЗАНЯТИЙ

Общее количество часов – 136 ч.

Количество часов в неделю – 4.

УЧЕБНО-ТЕМАТИЧЕСКИЙ ПЛАН

1 класс

№ п/п	Наименование темы	Общее кол-во часов	Дата	
			план	факт
1	Знакомство на татарском языке Исәнмесез, сау булыгыз, хуш, сәлам. Хәерлекөн, кич,юл. Тыныч йокы.	1		
2	Знакомство с алфавитом. [ә]авазы, Ә,ә хәрефләре). Игры. Игрушки. <i>Уенчык, курчак, аю, куян, бүре, туп һ.б.</i> <i>Аю идәнгә егылган,</i> <i>Шунда бер аягы сынган.</i> <i>Барыбер ташلامыйм аюны,</i> <i>Бик яратам шул мин аны.</i> <i>Тышта яңгыр ява коеп,</i> <i>Утыра куян боегып.</i> <i>Өйгә кермичә калган,</i> <i>Бөтен җире чыланган.</i> <i>Әминә елый үкереп,</i> <i>Тубым суга төште дип.</i> <i>-- Чү, Әминә, елама,</i> <i>Туп батмый ул елгада.</i>	1		
3	Буквы и звуки в алфавите ([ү]авазы, Ү,ү хәрефләре). Игры <i>Күрсәт әле, үскәнем.</i> <i>Кәрия, Зәкәрия.</i> <i>Очты, очты...</i> <i>Сатучы, нинди төс?</i>	1		

4	<p>Счет на татарском языке. Моя семья. Эти, эни, бабай, мин, апа, абый, эби, бэби, гаилә. Гаилә. <i>Семья.</i> Бабай, эби, эти, эни, малай, кыз, апа, абый, сеңел, эне, бэби. <i>Дедушка, бабушка, папа, мама, мальчик, девочка, тётя, дядя, сестрёнка, братишка ребёнок сестра брат</i> Бу кем? <i>Это кто?</i> Бу малай. <i>Это мальчик.</i> Малай нишли? <i>Мальчик что делает?</i> Малай басып тора. <i>Мальчик стоит.</i> Уен. <i>Игра</i> Бу бармак – бабай, Бу бармак – эби, Бу бармак – эти, Бу бармак – эни, Бу бармак – бэби Аның исеме – Чэнти.</p>	1		
5.	<p>Счет на татарском языке. Санамышлар. *** Жыелганнар кошкайлар, Безнең нәни дускайлар. Песнәк, чәүкә, саескан, Күгәрчен артка поскан. Син, карга, син, чыпчык, Тәрәзәдән очып чык. *** Әке-пәке-эремчек Син калып тор, ә бу чык. *** Бер, ике, өч, дүрт, биш, Алты, жиде, сигез, тугыз, ун. Байлар кия кызыл тун. Кызыл тунның бәясе – Йөз дә кырык сигез сум.</p>	1		

<p>6.</p>	<p>Мин – малай. <i>Я мальчик.</i> Син кем? <i>Ты кто?</i> Мин кыз. <i>Я девочка.</i> Син нинди кыз? <i>Ты какая девочка?</i> Мин зур, матур кыз. <i>Я большая, красивая девочка.</i></p> <div data-bbox="475 591 826 945" data-label="Image"> </div>	<p>1</p>		
<p>7</p>	<p>[ө]авазы, Ө,ө хәрефләре. Времена года. Көз, кыш, яз, жәй. <i>Осень, зима, весна, лето.</i> Яфрак ята, коела <i>Лист лежит, падает.</i> Көн салкынча <i>День прохладно</i> Гөмбә үсә <i>Гриб растёт</i></p>	<p>1</p>		

8.	<p>Яңгыр ява <i>Дождь идёт</i> Үлән саргайды, шинде <i>Трава пожелтели, повяли</i> Көз житге. Үләннәр <i>Наступила осень. Травы</i> Саргайды, шинде. <i>пожелтели, повяли</i> Сап-сары яфраклар <i>Жёлтые-жёлтые листья</i> Жиргә сибелде. <i>По земле посыпались.</i></p> <p>Көз житге. Көн салкынча. Яңгыр ява. Жил исә. Үләннәр саргайды, шинде. Яфраклар саргаялар, коелалар, яталар. Гәмбә үсә. Мин көзне яратам. <i>Я люблю осень.</i></p>	1		
9-10	<p>Детские игры. (сопоставление татарской сказки “Шалкан” с русской народной скази “Репка” (инсценирование) Бабай шалкан утырткан. Аны кояш жылыткан. Аңа яңгыр су сипкән, су сипкән, Шуңа шалкан зур үскән, зур үскән.</p> <p>Бабай кил эле, Син шалканны күр эле: Шалкан нинди зур үскән, зур үскән, Алырга вакыт житкән, вакыт житкән. <u>Автор:</u> --Бабай тарта, тарта, тартып чыгара алмый.</p> <p>-Әби, әби, кил эле, Син миңа булыш эле.(бабай) -Хэзер, хэзер мин киләм, мин киләм, Хэзер,хэзер булышам, булышам.(әби) <u>Автор:</u> -Тарталар, тарталар, тартып чыгара алмыйлар. -Кызым, кызым, кил эле, Син безгә булыш эле.(бабай , хор, әби) -Хэзер, хэзер мин киләм, мин киләм, Хэзер,хэзер булышам, булышам.(кыз) <u>Автор:</u> -Тарталар, тарталар, тартып чыгара алмыйлар.</p>	2		
11-12	<p>-Акбай, Акбай, , кил эле, Син безгә булыш эле.(хор, бабай, әби, кыз) -Хэзер, хэзер мин киләм, мин киләм, Хэзер,хэзер булышам, булышам.(эт) <u>Автор:</u> -Тарталар, тарталар, тартып чыгара алмыйлар.</p>	2		

	<p>-Песи, песи, кил эле, Син безгә булыш эле.(хор, бабай, эби, кыз, Акбай) -Хэзер, хэзер мин киләм, мин киләм, Хэзер,хэзер булышам, булышам.(песи) <u>Автор:</u> -Тарталар, тарталар, тартып чыгара алмыйлар. -Тычкан, тычкан,, кил эле, Син безгә булыш эле.(хор, бабай, эби, кыз, Акбай, песи) -Хэзер, хэзер мин киләм, мин киләм, Хэзер,хэзер булышам, булышам.(тычкан) <u>Автор:</u> -Тарталар, тарталар, тартып чыгардылар шалканны һәм бүлеп ашадылар.</p>			
13-14	Татарские сказки – Три дочери (Өч кыз) слушание, чтение и проговаривание	2		
15	<p>[ң]авазы, ң хәрәфе. Звук [ң] , буква ң Человек -кеше</p> <ol style="list-style-type: none"> Бер кул, ике кул, Хлоп-хлоп-хлоп. Бер аяк, ике аяк, Топ-топ-топ. Миндә – борын, синдә – борын, <p><i>У меня у тебя Миндә – авыз, синдә – авыз, Миндә – бит, синдә – бит, Миндә – күз, синдә – күз, Мин сиңа дус, син миңа дус. Я тебе друг, ты мне друг. Мин сине яратам, син мине яратасың. Я тебя люблю, ты меня любишь.</i></p>	1		
16	<p>Человек -кеше</p> <ol style="list-style-type: none"> Исәнмесез, күзләр! Исәнмесез, колаклар! Исәнмесез, куллар! Исәнмесез, аяклар! Күзләр карый! Колаклар тыңлый! Куллар чәбәкли! Аяклар тыпырдый! <p>Авыз, борын, бит, күз, колак, баш, чәч, тел, каш, <i>Рот, нос, лицо, глаз, ухо, голова, волос, язык, бровь</i></p>	1		

	Кул, аяк, бармак, ирен, керфек, теш, гәүдә, муен, чиста, маңгай <i>Рука нога, палец, зуб, ресница, шея, чистый, тело, лоб</i>			
17	[h]авазы, һ, һ хәрәфләре. Животные – хайваннар <i>Тиен, куян, керпе, аю, бүре, тычкан, сарык, сыер, кәжә, төлке, поши, болан.</i>	1		
18	Татарская Игра «Йомгагым». Татар халык уены «Йомгагым». Тубым, тубым, тупкай Син бик матур, кызылкай Тәгәрәп кулыма кер, Кулдан-кулга күчеп йөр, Ә хәзер тукта. <i>С помощью считалки выбирается ведущий. У ведущего закрывают глаза и он читает стих. В это время участники передают друг - другу мяч, в конце стихотворения все прячут за спину руки. Ведущий должен угадать у кого мяч.</i>	1		
19	Игра – забава «Без, без, без идек» <i>Уенчылар түгәрәктә баш бармакларын күрсәтеп түбәндәге сүзләргә әйтәләр:</i> Без, без, без идек, Без уника кыз идек. Базга төштек май ашадык, Келәткә кердек бал каптык, Кап та коп, авызыңны ач та йом! <i>Балалар уен сүзләрен көйләп әйтәләр, аннары, берьюлы авызларын йомып, әңгелчә, күңелле көйгә төрле шаян хәрәкәтләр ясыйлар. Кем көлеп әңгелчә, шул уеннан чыга һәм әңгелчә үтәргә тиеш була (әңгелчә, бии һ.б.)</i>	1		
20.	Народная игра «Кошлар һәм читлек». (Птицы в клетке) Игра “Кошлар һәм читлек” Бу уен балаларны тәвәккәл һәм түземле булырга өйрәтә. Ә уенның кагыйдәсе болай. Уенда катнашучыларның яртысы (8—12 кеше), кулга-кул тотынышып, «читлек» хасил итәләр. Калганнары «кошлар» була. Алар төрле якта «очып йөриләр». Уенны алып	1		

	баручы хэбэр биргэч, «читлек» ачыла — балалар кулларын югары күтэрэлэр. «Кошлар» читлеккә кереп-чыгып йөрилэр. Алып баручы янадан хэбэр салгач, «читлек» ябыла — балалар, чүгәли төшөп, кулларын төшерэлэр. Түгәрәктән чыга алмый калган «кошлар» тотылган дип исәпләнә. Алар да, кулга-кул тотынышып, «читлек» ясаучылар янына басалар. «Читлек» иркеня. «Читлек» 3—4 кат ачылып-ябылгач, уенга йомгак ясала. Иң житезләр билгеләнә. Соңыннан уенчылар урыннарын алмашалар.			
21	<p>[ж]авазы, Ж, ж хәрәфләре. Птицы - кошлар <i>ЯБАЛАК, ЯБАЛАК, ЙӨРМӘ ЧЕБИ САГАЛАП. ЧЕБИЕМНЕ БИРМӘМ. КҮЗЕМӘ КҮРЕНМӘ, КЫШ!</i></p> <p><i>ЧЫПЧЫК, ЧЫПЧЫК, ТӘРЭЗӘДӘН ОЧЫП ЧЫК. АЛИЯНЕҢ ӨСТЕНӘ МАТУР КҮЛМӘК БИРЕП ЧЫК.</i></p> <p><i>Тук, тук, тукран, Тукылдатып утырам, Агачтагы кортларның Барсын чүпләп бетерәм!</i></p>	1		
22	<p><i>КАРГА КИЛӘ, КАЗАН АСА, ТОРНА КИЛӘ, ТОЗ САЛА. ПЕСНӘК КИЛӘ, ПЕШЕРӘ. ЧЫПЧЫК КИЛӘ, ТИКШЕРӘ. ӘДИП АШАП БЕТЕРӘ. КАП ТА КОП!</i></p> <p><i>Карга әйтә: “Кар-кар, Мичтә бәләш бар, бар. Мичтән бәләш алыр идем, Өйдә кунак бар, бар”.</i></p> <p><i>ИСӘНМЕСЕЗ, САУМЫСЫЗ, НИГӘ КӘЖӘ САУМЫЙСЫЗ. ӘТӘЧЕГЕЗ КҮКӘЙ САЛГАН, НИГӘ ЧЫГЫП АЛМЫЙСЫЗ?</i></p>	1		
23	<p>Продукты – ашамлыклар. Ипи, су, чәй, ит, аш, ботка, сөт, күкәй, май,</p>	1		

	эрэмчек, бэлеш, чынаяк, тэлинкэ, кашык,, тоз, шикэр, бал, өчпочмак, пычак.			
24	Цвета – төслэр. Салават күпере, ак, кара, зэңгэр, кызыл, сары, соры, күк, көрөн, яшел.	1		
25-26	Огород. Овоци. Яшелчэ. Яшелчэ бакчасы. <i>Овоц. Огород.</i> Помидор, карбыз, кавын, суган, сарымсак, кыяр, кишер, <i>Помидор арбуз, дыня,</i> <i>лук,чеснок,</i> <i>огурец, морковь,</i> Бэрэнге, чөгендер, шалкан, кэбестэ,төсле кэбестэ, эче, <i>Картофель, свекла, репа,</i> <i>капуста,цветная</i> <i>капуста, горький,кислый</i> <i>Баллы, тэмле, кабак, борыч,</i> <i>түтэл, үсэ, жсыя, ашый</i> <i>Сладкий, вкусный, тыква, перец,</i> <i>грядка, растёт, собирает, кушает.</i>	2		
27	Түтэлдэ нэрсэ үсэ? <i>На грядке что растёт?</i> Түтэлдэ кыяр үсэ. <i>На грядке огурец растёт.</i> Бу нэрсэ? – Бу кишер. <i>Это что? – Это морковь.</i> Кишер нинди? -- Кишер тэмле. <i>Морковь какая? – Морковь вкусная.</i> Кишер кайда үсэ? – Кишер түтэлдэ үсэ. <i>Морковь где растёт? – Морковь на грядкерастёт.</i> Кишер кайда үсэ? – Кишер яшелчэ бакчасында үсэ. <i>Морковь где растёт? –Морковь в огородерастёт.</i>	1		
28	Знакомство со словами, отвечающими на вопрос Что делает? Нишли? Соравына жавап биреп, предметның эше турында хэбэр итү. <i>Яза, укый, эшли, ясый, казый, йоклый, бара, йөзэ, йөгэрэ, саный, уйный, чаба, сикерэ, тарый, карый, ашый, тора, тота, үтүкли, юа, пешерэ.</i>	1		
29.	Составление небольшого рассказа на тему «Мин 1 сыйныф укучысы»	1		

30	<p>Знакомство со словами, отвечающими на вопрос Какой? Нинди? Соравына жавап биреп, предметның эше турында хәбәр итү. <i>Зур, кечкенә, матур, озын, кыска, тирән, сай, биек, тәбәнәк, жылы, салкын, карт, яшь, киң, чиста, тар, яхшы, начар.</i></p>	1		
31.	<p>Составление словосочетаний прилагательное + существительное/ Сүзтезмәләр төзү сыйфат+исем</p>	1		
32	<p>Наша школа - безнең мәктәп. <i>Укучы, укытучы, бур, такта, өстәл, урындык, сыйныф, дәрес, кыңгырау.</i> Чтение букв, правильное произношение букв татарского алфавита.</p>	1		
33	<p>Физкультминутки. Татарча физкультминуткалар Без дуслар Син барасың, мин барам, <i>(маршируют)</i> Син чабасың, мин чабам, <i>(бегают)</i> Син йөзәсең, мин йөзәм, <i>(плывут)</i> Син эчәсең, мин эчәм, <i>(пьют)</i> Син ашыйсың, мин ашыйм, <i>(едят)</i> Син уйныйсың, мин уйныйм, <i>(играют)</i> Син жырлайсың, мин жырлайым. <i>(поют)</i> Син биесең, мин биим. <i>(танцуют)</i> Без бергә тату дуслар. <i>(хлопают)</i> Аермаслар дошманнар. <i>(хлопают)</i></p>	1		
34	<p>Физкультминутки. Татарча физкультминуткалар Шаян балалар Бигрәк шаян инде без, Тик тормыйбыз бер дә без. Кулларны күтәрәбез, Аннары төшерәбез. Чүгәлибез, торабыз, Башны уңга борабыз Аннан сулга карыйбыз Һәм сикерә башлайбыз. Шулар арада иелеп, Басарга өлгерәбез. Тирән итеп сулайбыз, Ял итәргә туктыйбыз. ===== Без иде хәзер зурлар Без иде хәзер зурлар, Күп эшли безнең куллар. Без идән дә юябыз, Без керләргә дә уабыз, Гөлләргә су сибәбез. Менә шундый уңган без, Менә шундый булган без. *****</p>	1		

	<p>Сазлыктагы бакалар Бик иртә уяндылар. Бата-калка, бата-калка Битләрен дә юдылар. Аннан ары зарядкага Тезелешеп бастылар: Уңга-сулга, уңга-сулга Алга-артка, алга-артка Утырдылар, тордылар. Сузылып киерелделәр, Дәрескә тотындылар.</p>			
35- 36	<p>Татарская народная песня «Кәрия-Зәкәрия» Татар халык жыры «Кәрия-Зәкәрия» Бу — бик яхшы укучы, Бу — бик яхшы укучы. Аның укуы яхшы — аннан үрнәк алыгыз, Аның укуы яхшы — аннан үрнәк алыгыз. Кәрия-Зәкәрия коммая, Кәрия-Зәкәрия коммая. Кәри комма, Зәкәрия, Зәкәрия коммая. Кәри комма, Зәкәрия, Зәкәрия коммая. Бу — бик яхшы жырлаучы, Бу — бик яхшы жырлаучы. Аның жырлавы яхшы — аннан үрнәк алыгыз, Аның жырлавы яхшы — аннан үрнәк алыгыз. Кәрия-Зәкәрия коммая, Кәрия-Зәкәрия коммая. Кәри комма, Зәкәрия, Зәкәрия коммая. Кәри комма, Зәкәрия, Зәкәрия коммая.</p>	2		

37	<p>Написание алфавита, слогов и слов. Режим дня.</p> <p><i>Малай уянды.</i> <i>Аннары зарядка ясьй.</i> <i>Малай ашый.</i> <i>Мәктәпкә бара.</i> <i>Малай мәктәптә укый, яза,</i> <i>кул күтәрә, такта сөртә.</i> <i>Өйгә кайта.</i> <i>Тагын ашый.</i> <i>Урамга чыга.</i> <i>Чаңгыда шуа.</i> <i>Дәрес хәзерли.</i> <i>Хоккей уйный.</i> <i>Китап укый.</i> <i>Йокларга ята.</i></p>	1		
38-39	<p>Школьные праздники - мәктәптәге бәйрәмнәр.</p> <p>Изготовление праздничной открытки и составление текста на татарском языке</p> <p><i>Бүләк, жыр, шигыр, котлау, бахет, гомер, сәламәтлек, телли</i></p>	2		
40-41	<p>М.Жәләл, Г.Тукай шигырләрә/ Знакомство со стихами М.Джалиля, Г.Тукая.</p>	2		
42	<p>Мой деревня – минем авылым. Составление мини-рассказа о родной деревне.</p>	1		
43.	<p>Мультфильм «Туган авылым»</p>	1		
44-45	<p>Балалар жыры/Детские песни – разучивание песни “Мин үсәм”. Слушание татарской песни и разучивание простых танцевальных движений.</p> <p><i>Тыпыр-тыпыр биергә</i> <i>Тимер идәннәр кирәк.</i> <i>Тимер идәннәр өстенә</i> <i>Хәтфә паласлар кирәк.</i></p> <p><i>Хәтфә паласлар өстенә</i> <i>Имән өстәлләр кирәк.</i> <i>Имән өстәлләр өстенә</i> <i>Көмеш табаклар кирәк.</i></p> <p><i>Көмеш табаклар эченә</i> <i>Хөрмә-җимешләр кирәк.</i> <i>Хөрмә-җимешләр ашарга</i> <i>Алтын кашыклар кирәк.</i></p> <p><i>Алтын кашыклар тотарга</i> <i>Кара кашлы кыз кирәк.</i> <i>Кара кашлы кыз каршына</i> <i>Батыр егетләр кирәк.</i></p>	2		

46	<p>Ел фасылы- кыш.Времена года – зима. Перевод слов и простых предложений. <i>Кыш килде.-Зима пришла.Кар ява.- Снег идёт.</i></p>	1		
47- 48	<p>Кыш турында табышмаклар/Загадки о зиме Зимние забавы</p>	2		
49- 50	<p>Татарские народные сказки. Татар халык экиятләре Өч кыз Борын-борын заманда булган икән, ди, бер Хатын. Аның булган, ди, өч кызы. Бу Хатын, кызларымның өсте бөтен, тамаклары тук булсын, ди-ди, көне-төне эшлэгән, ди. Менә кызлар үсеп буйга да житкәннәр. Алар берсеннән-берсе матур, ди, бер битләре ай, бер битләре кояш, буй-сыннары карлыгачтай сылу, ди. Өч кыз, бер-бер артлы кияүгә чыгып, берсе артыннан берсе китеп тә барганнар. Менә бер ел үткән, ике ел, өч ел үткән. Шулай матур гына яшәгәндә, әниләре авырып киткән. Күрше урамда Тиен дустаны бар икән, шуны дөшөп әйткән: — Тиен дустым, барсана, кызларыма әйтсәнә, хәлемне белергә килсеннәрчә,— дигән. Тиен шунда ук чыгып чапкан. Тиен барып тәрәзә какканда, Олы кыз жиз лөгәннәр чистартып торадыр иде, ди. — Һай,— дип әйткән, ди, Олы кыз,— бик барыр идем дә бит, аңарчы менә шушы лөгәннәрне чистартып бетерәсем бар иде шул,— дигән, ди. Тиен моңар бик ачуланган да әйткән: — Алайса, син шушы лөгәннәрәннән мөңгегә аерылма! — дигән. Тиеннең шулай дип әйтүе булган, ике лөгән Кызны ике яктан китереп тә кысканнар. Олы кыз егылган да шунда ук гөберле бакага әверелгән. Тиен Уртанчы кызга чапкан. Уртанчы кыз, бу кайгылы хәбәрне ишеткәндә, киндер суга икән. Тиенгә әйткән: — Һай,— дигән,— әнием янына хәзер үк чыгып йөгөрер идем дә бит, менә ярминкәгә киндер сугып өлгертәсем бар иде шул,— дигән. Тиен бик ачуланган да әйткән: — Алайса, син гомерең буге киндер сугып кына тор! — дигән. Уртанчы кыз шунда ук үрмәкүчкә әверелгән. Тиен тәрәзәсен какканда, Кече кызның камыр баскан чагы икән. Ул бер сүз дә әйтмәгән, камырлы кулларын да сөртеп тормаган, чыккан да әнисе янына йөгөргән. Тиен Кече кызга әйткән: — И сөекле бала, гомер буге игелек күр, кешеләрне бәхетле ит, аларга куаныч та, юаныч та бул. Кешеләр дә сине сөярләр, синең яхшылыгыңны мөңгә онытмаслар,— дигән. Кече кыз чыннан да бик рәхәт гомер кичергән, халык аны бик яраткан, ди.</p>	2		
51- 52	<p>Сказки Абдуллы Алиша/А.Алиш экиятләре «Куян кызы» «Койрыклар»</p>	2		
53- 55	<p>Знакомство с национальными кастюмами/Милли киёмнәр Апликация “Калфак”, Түбәтэй”, “Читек”</p>	3		

56-58	Знакомство с татарскими танцами «Эпипэ» Движение танца. Исполнение.	3		
59	Разучивание сценки «Бала белән күбәләк»/”Бала белән күбәләк” жырын сәхнәләштерү	2		
60-61	Стихи Г. Тукая Г.тукай шигырьләре	2		
62-64	Сказки Г.Тукая “ Кәжә белән Сарык” “Су Анасы”	3		
65-66	Татарские мультфильмы. Характеристика сказочным героям/Татар мультфильмнары карау. Әңгәмә.Әкият геройларына характеристика.	2		
66-67	Времена года – весна. Перевод слов и простых предложений. <i>Яз килде.-Весна пришла.</i> <i>Кар эри.-Снег тает.</i> <i>Гөрләвекләр ага.- Ручьи текут.</i> <i>Бөреләр уяна.- Почки просыпаются.</i> <i>Умырзаялар үсә.- Подснежники растут.</i> <i>Көнъяктан кошлар кайта.-С юга вернулись птицы.</i>	2		
68-69	<i>Түбәдән тамчылар тама.- С крыши падают капли.</i> <i>Яңгыр ява.- Дождик льёт.</i> <i>Күк күкри.- Гром гремит.</i> <i>Яшен яшьни.- Молния сверкает.</i> <i>Яз килә! Яз килә!</i> <i>Сыерчыклар килә,</i> <i>Гөрләшеп, сайрашып,</i> <i>Жырчы кошлар килә!</i>	2		
70-71	Профессии - һөнәрләр. <i>Укытучы, сатучы, рәссам, очучы, табиб, пешекче</i>	2		
71-72	Профессия моих родителей/Әти-әнием һөнәре Кечкенә генә хикәя язучы.	2		

73-74	Викторина “Профессии - һөнәрләр”	2		
75-76	В городе - шәһәрдә. Казань – главный город Республики Татарстан. Урам, шәһәр, һәйкәл, йорт, кибет, юл, китапханә	2		
77	Экскурсия в школьную библиотеку	1		
78-79	Сказки и загадки татарского народа. Татарские народные сказки	2		
80-81	Сходство и различия сказок татарского и русского народа	2		
82-83	Пословицы и поговорки	2		
84-85	Заучивание пословиц о знаниях	2		
86-87	Татарский алфавит Написать слова по алфавиту	2		
88-89	Роберт Миннулин «Хәрефләр Бәйрәме»	2		
90-91	Һади Такташ «Тәүфыйклы песи»	2		
92-93	Детские журналы и газеты	2		
94-95	Удивительные события в стране “Слов” (Упражнения на внимательность. Головоломки. Игра с мячом!). Сүзләр Илендә гажәп хәлләр. (Игътибарлылыкка күнегүләр. Башваткычлар чишү. Туп белән уен”Сүзне дәвам ит!”)	2		
96-97	Омонимы(Развязывание загадок, ребусов, головоломок). Бертөрле, ләкин төрле-төрле сүзләр (омонимнар). (Табышмаклар, ребуслар, башваткычлар чишү.)	2		
98-99	Синонимы (Веселый аттракцион. Игра», «Найди друга!») Синоним-сүзләр. (Күнелле аттракцион «әйтеп бетер». Уен”Дустыңны тап!”)	2		
100-101	Антоним сүзләр. (Антоним сүзләр белән уен «Уйлап тап!”) Антонимы (Игра словами «Подумай!»)	2		
102-103	Белдеклеләр конкурсы. (Кагыйдәләрне кабатлау. Табышмаклар, мәкальләр, әкиятләр, хикәяләр)/ Конкурс «Знатоки» (Повторение правил. загадки, пословицы, сказки, рассказы)	2		
104-105	“Тугандаш” (тамырдаш) сүзләр. (Тамырдаш сүзләр турында сөйләү. Уен”Гажәп бакча” Ребуслар чишү. “Домино” уены.) «Братъя» (однокоренные слова) (Рассказ об однокоренных словах. Решение ребусов. Игра «Домино»).	2		
106-107	Гадәти булмаган дәрес. («Бөтенесе дә “А”дан. Сүзләр – антонимнар.) Необычный урок («Все	2		

	на «А». Слова - антонимы).			
108-109	Белгечләр конкурсы.(Кагыйдәләрне кабатлау. Кроссворд « Белгечләр конкурсы ».) Конкурс знатоков. (Повторение правил. Кроссворд «Конкурс знатоков».	2		
110-111	Сүзләр илендә. Беренче очрашулар. (Табышмаклар чишү, “Эстафета” уены) /В стране слов. Первые встречи (Решения загадок, игра «Эстафета»)	2		
112-113	Серле сүзләр.(Серле сүзләр турында хикәяләр, табышмаклар, әкиятләр тыңлау)/ Загадочные слова. (Рассказы о загадочных словах, загадки, сказки)	2		
114-115	Сүзләр Илендә дуслар сайлау. (Уен”Яхшы-начар. Игътибарлылыкка һәм матур язуга конкурс)/ Выбор друзей в стране Слов. (Игра «Хорошо-плохо. Конкурс на внимание и чистописание)	2		
116-117	Ижекләр Илендә..”Сүз яса”, “Уйлап тап!” уеннары/ В стране Слогов. Игры «Слово», «Подумай!»	2		
118-119	Сүзләрне юлдан-юлга күчерү. “Әйе-юк”, “Хатаны тап!”, “Югалган ижекләр” уеннары/ Игры «Да-нет», «Найди ошибку!», «Потерянные слоги»	2		
120-121	Подвижные и хороводные игры.Народная игра «Йозек салыш», «Куз кысыш». Народные игры «Ал-тирәк, гөл-тирәк», «Каеш сугыш», «Түбәтәй», «Аю-Бүре». Хәрәкәтчән һәм әйлән-бәйлән уеннар. «Йозек салыш», «Куз кысыш» халык уены. «Ал-тирәк, гөл-тирәк», «Түбәтәй», «Аю-Бүре» халык уеннары.	2		
122-123	Национальная кухня. Богатство и разнообразие татарских блюд. О гостеприимстве татарского народа. Милли кухня. Татар ашларының байлыгы һәм төрлелеге. Татар халкының кунакчыллыгы турында.	2		
124-125	Татарская народная одежда. Особенности традиционной одежды татар. Татар халык киеме. Татарларның традицион киемнәре үзенчәлекләре.	2		
126-127	Семья. Семейные традиции. Гаилә. Гаилә традицияләре.	2		
128-129	Конституция Республики Татарстан. Герб Татарстана. Татарстан Республикасы Конституциясе. Татарстан Гербы.	2		
130-131	Стихотворение Г.Тукая«Туган тел», «Туган авыл», «Кызыклы шәкерт»	2		
132	Отчетный концерт “И туган тел, и матур тел” (Мой родной и певучий язык)	1		

МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПРОГРАММЫ

1. Материалы: тетради, ручки, журналы «Мәгәриф», журналы «Казанские огни»
2. Наглядность: детали национальных костюмов, обуви, национальные блюда
3. Книги М. Джалиля, Г. Тукая, А.Алиша

4. ТСО: магнитофон, кассеты с популярной татарской музыкой

СПИСОК ИСПОЛЬЗУЕМОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

1. Б.Т.Валеев «Сибирские татары» Казань, Татарское книжное издательство, 1992.
2. Ж. «Казанские огни», Казань, №5, №8, №10, 1992.
3. Сулейманов Булат «Я сибирский татарин», Екатеринбург, издательство «СВ-96», 1998 г.